

11. BÖLÜM

Veri Tabanları Ve Kullanım Önerileri

*İlayda LOÇLAR KARAALP¹
Meryem HOCAOĞLU²*

“Bilgi, iki çeşittir; birincisi konuyu bilmek, ikincisi o konuyu nereden öğreneceğini bilmek” Samuel Johnson

Veri Tabanları

Bilginin hızla biriktiği çağımızda, araştırma yaparken doğru/kapsamlı bilgiye hızla ulaşmak giderek daha çok önem kazanmaktadır. Araştırma yapma kararından makalenin yazılıp bitirilmesine kadar bilgiye ulaşmak için her aşamada veri tabanları kullanılmaktadır ve tıbbi makale yazmak isteyenler bunların nasıl kullanılacağını iyi bilmelidir. Veri tabanları, elektronik ortamda çok miktarda yapılandırılmış bilgi/verinin depolandığı erişime açık koleksiyonlardır. (1). Günümüzde çok sayıda veri tabanı mevcuttur (Tablo 1). Bu veri tabanları ile DOI (digital object identifier, sayısal nesne tanımlayıcısı), yazar adı, eser adı, yayın yılı vs. kullanarak makale, kitap, dergi gibi farklı türlerde kaynağa erişim mümkündür. DOI, elektronik bir belgenin kalıcı tanımlayıcısıdır.

Tıbbi makale yazarken sıklıkla kullanılan veri tabanlarına örnek olarak, PubMed, Google Scholar, Web of Science (WOS), TR Dizin, Embase, Scopus verilebilir. Ayrıca son dönemde ResearchGate gibi yazarlar arasında ücretsiz veri ve bilgi paylaşımına izin veren platformların popülaritesi de giderek artmaktadır. PubMed, tıbbi makale yazarken en fazla kullanılan veri tabanıdır. Scopus ise çok sayıda disiplini kapsayacak şekilde hakemli yayınlardan oluşan, en büyük özet/

¹ Dr. Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, iloclal@ku.edu.tr

² Dr. Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, dr.meryemtaskiran@gmail.com

ilgili kanıta dayalı bilgileri tek kaynaktan sunar (8). Dünyanın çeşitli araştırma kuruluşlarında görev yapanların oluşturduğu 53 grup ve 30.000 gönüllü uzman, raporları hazırlamaktadır. Sistematik derlemeler, protokoller, yorumlar, randomize kontrollü çalışmalar, randomize olmayan kontrollü çalışmalar ve meta-analizler bulunur. Cochrane kütüphanesi, The Cochrane Database of Systematic Reviews (CDSR) (Sistematik derleme veri tabanı), The Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL) (Kontrollü klinik deneyler genel kayıtları veri tabanı) ve Cochrane Clinical Answers (Klinik cevaplar veri tabanı) gibi veri tabanlarını içerir (9).

Cochrane Kütüphanesi' ne "<https://www.cochranelibrary.com>" internet sitesi kullanılarak girildiğinde hızlı tarama yapmak için arama motoruna aranılacak terim girilir. Başlık, özet, anahtar kelime, yazar, DOI gibi veriler girilerek arama yapılır (Şekil 7). Cochrane kütüphanesinin bilimsel araştırmalar için nasıl kullanılabileceği "help" butonu tıklanarak araştırılabilir (Şekil 7).

TR Dizini

TR Dizin, TÜBİTAK ULAKBİM tarafından geliştirilen, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler alanlarında makaleler içeren tam metinli bir veri tabanıdır. Üniversiteler Arası Kurul (ÜAK)' un doçentlik başvurularında kullanılabilecek "Ulusal Hakemli Dergi" tanımında yer alan ULAKBİM TR Dizin dergi listesine buradan ulaşılabilir (<https://trdizin.gov.tr>). Arama motoruna anahtar kelimeler yazılarak makaleler araştırılabilir (Şekil 8) (10).

Sonuç olarak, günümüzde tıbbi makale yazımında kullanılabilecek çok sayıda veri tabanı mevcuttur ve kullanımlarını öğrenmek, tıbbi makale yazarken istenilen bilgiye hızlı ve en uygun şekilde ulaşmayı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Aslan A. TR Dizin. Acta Medica Alanya. 2019;1(3):1-2.
2. <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic>
3. Haroon A. PubMed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed>). The Lancet. 1998.
4. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/>
5. <https://clarivate.com/webofsciencelibrary/solutions/web-of-science-core-collection/>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=k4nQWM6U298>
7. <https://www.cochranelibrary.com/about/about-cochrane-library>
8. <https://ulakbim.tubitak.gov.tr/sites/images/Ulakbim/cochrane.ppt>
9. <https://www.cochrane.org/about-us/our-products-and-services>
10. <http://www.ulakbim.gov.tr/yeniweb/vt/>